

Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost

Mgr. Dalibor Kučera
vedoucí odboru
Sokolovská 42/2017
190 22 Praha 9

OSOBNĚ

V Praze dne 19. listopadu 2021

ke sp. zn. (č.j.): **47 T 7/2017**
4 To 15/2020
počet stránek: 2
počet příloh: 2

INFORMACE PRO PŘEDSTAVENSTVO

Podání ústavní stížnosti

Vážený pane magistře,

Vrchní soud v Praze svým rozhodnutím ze dne 1. září 2021 (čj. 4 To 38/2021) zamítl odvolání státního zástupce i Dopravního podniku hl. m. Prahy, akciová společnost (dále jen „DPP“) v trestní věci, kterou původně projednával Městský soud v Praze pod sp. zn. 47 T 7/2017.

V této trestní věci byla projednávána obžaloba proti bývalým manažerům DPP (a dalším osobám), a to za skutky, které primárně souvisely s uzavřením obchodních smluv mezi DPP na straně jedné a společnostmi Cross Point s. r. o., Neograph a. s. a Crowsnest a. s. na straně druhé.

Shora zmíněným rozhodnutím VS v Praze byla věc ukončena a **všichni obžalovaní byli pravomocně zproštěni obžaloby.**

V rámci prověřování dalších procesních postupů, kterými by bylo možné zvrátit aktuální výsledek trestního řízení, vyšly najevo pochybnosti ohledně řádného obsazení odvolacího senátu VS v Praze. Vady procesu výběru zastupujících členů senátu VS v Praze potvrzuje i přípis Vrchního státního zastupitelství v Praze (viz příloha).

V souvislosti se zmíněnými vadami, které mohou svou povahou odporovat ústavně-právnímu požadavku na zákonného soudce, doporučuji podání ústavní stížnosti. Touto ústavní stížností by se DPP domáhal, aby Ústavní soud ČR přezkoumal, zda v trestním řízení nebyla zkrácena práva poškozeného na projednání věci zákonným soudcem.

V případě úspěchu této ústavní stížnosti by mohlo dojít k tzv. obživení trestní věci 47 T 7/2017, která by byla znovu projednána. V takovém případě nového projednání věci nelze vyloučit (v závislosti na postupu státního zastupitelství), že by nové rozhodnutí v této trestní věci mohlo vyznít opačně a DPP by mohl být přiznán nárok na náhradu škody.

Osobně se domnívám, že podání ústavní stížnosti je v zájmu DPP a podání této stížnosti doporučuji. Lhůta pro podání ústavní stížnosti je **2 měsíce** ode dne doručení posledního rozhodnutí. Poslední rozhodnutí ve věci bylo doručeno dne **6. října 2021**.

V příloze zasílám sdělení VSZ v Praze a návrh textu speciální plné moci pro zastupování před ÚS.

S úctou

Mgr. et Ing. Petr Prchal, advokát
společník a jednatel
PARALLAX LEGAL advokátní kancelář, s.r.o.

Přílohy:

Sdělení VSZ v Praze ze dne 9. listopadu 2021

Plná moc pro zastupování před ÚS

VRCHNÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ
V PRAZE
ODBOR ZÁVAŽNÉ HOSPODÁŘSKÉ A FINANČNÍ
KRIMINALITY

nám. Hrdinů 1300/11
140 65 Praha 4
tel.: 261 196 111
fax: 261 196 640
podatelna@vsz.pha.justice.cz
datová schránka: uzcaety

Praha 9. 11. 2021
7 VZV 10/2013-5950

Vážený pan
Mgr. et Ing. Petr Prchal
advokát
PARALLAX LEGAL advokátní kancelář, s. r. o.
Lazarská 1719/5
110 00 Praha 1

Obv. Ing. Martin Dvořák a spol. - tr. řízení – odpověď

Vážený pane zmocněnce,

ve shora nadepsané trestní věci dříve vedené proti obv. Ing. Martinu Dvořákovi, nar. 12. 8. 1970, a spol. mi byl dne 5. 11. 2021 doručen dotaz pošk. spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost, a to Vaším prostřednictvím, v němž se poškozená společnost dotazuje, nakolik se obžaloba při identifikaci možných procesních či hmotněprávních vad řízení zaobírala otázkou řádného obsazení senátu a případné použitelnosti takových námitek ze strany poškozeného.

K výše uvedenému dotazu mohu sdělit, že jsem dne 13. 10. 2021 příslušnému odboru NSZ podal návrh na podání dovolání nejvyšším státním zástupcem, a to mimo jiné i z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. řádu s tím, že postup spočívající v určení zastupujícího člena senátu ze senátu uvedeném na prvním místě k zastupování na základě rozhodnutí předsedy takového senátu, není ústavně konformní a je rozporný s čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto podání NSZ jsem doplnil dne 27. 10. 2021.

Ve svých podáních jsem reflektoval rozvrh práce ve znění k 1. 9. 2021, v němž je obsažena úprava určující předsedu senátu, který rozhoduje o konkrétním soudci ze zastupujícího senátu, když byla v dané věci řešena absence členky senátu 4 To JUDr. Hany Hrnčířové pro dlouhodobou pracovní neschopnost a členky senátu 4 To JUDr. Veroniky Čeplové z důvodu dovolené. Předseda zastupujícího senátu pověřený vedením senátu JUDr. Stanislav Králík skutečně dle sdělení předsedy senátu JUDr. Luboše Vlasáka z počátku dovolacího veřejného zasedání ze dne 31. 8. 2021 rozhodoval o zastupujícím soudci pro rozhodování ve shora uvedené trestní věci. Zde odkazuji na příslušnou pasáž rozvrhu práce Vrchního soudu v Praze upravující trestní agendu: „*Předseda senátu dbá při rozdělování spisů v senátu o rovnoměrné zatížení všech jeho členů. Ve více než tříčlenných senátech určuje složení senátu pro konkrétní přidělenou věc řídící předseda senátu tak, aby bylo zajištěno rovnoměrné zatížení všech členů senátu.*“

Tentýž rozvrh práce stanovuje postup pro zastoupení člena senátu, kterému překážky v práci či nemoc brání v účasti na činnosti senátu, tak, že: „*V případě nemoci nebo jiné překážky v práci člena senátu jej zastupuje ten soudce ze senátu zastupujícího uvedeného na prvním místě zastoupení, kterého určí předseda tohoto senátu.*“

Ačkoliv úprava trestní agendy v rozvrhu práce Vrchního soudu v Praze explicitně neuvádí, že řídicím předsedou senátu je předseda senátu uvedený v rozvrhu práce na prvním místě obdobně tak, jak to činí úprava agendy civilní (srov. *Je-li v senátu zařazeno více předsedů senátu, jeho řízením se z hlediska organizace práce pověřuje předseda senátu uvedený na prvním místě (řídicí předseda senátu)*), pak toto snad lze dovodit z tabulky rozvrhu trestního soudnictví. Co však odvodit již nelze, jsou pravidla pro určení konkrétního soudce ze zastupujícího senátu. Úprava trestní agendy neobsahuje obdobné ustanovení, které je obsaženo v úpravě civilní agendy: *Zastupující senáty, jejich předsedové a členové zastupují v pořadí uvedeném v rozvrhu práce*, jakkoliv by ani toto nepodalo jednoznačnou odpověď na danou otázku, neboť **soudci zastupujícího senátu** jsou, jak jeho předsedové, včetně případného řídicího předsedy senátu, tak jeho členové.

Na základě výše uvedeného jsem tedy toho názoru, že tato úprava a ve shora uvedené věci použitý postup pro stanovení konkrétního soudce ze senátu zastupujícího, tj. konkrétně ze senátu 3 To, neodpovídá nárokům judikaturou kladeným na objektivní určení zákonného soudce. Lapidárně řečeno absencí slovy Ústavního soudu *transparentních předem stanovených obecných pravidel pro určení konkrétního soudce nebo soudců v senátu*, neshledávám toliko ve stanovení konkrétního předsedy senátu, který má tohoto soudce ze zastupujícího senátu určit, jakkoliv kvalita úpravy trestní agendy nedosahuje jednoznačnosti úpravy těchto pravidel u agendy civilní, ačkoliv jde o tentýž soud, ale především v určení konkrétního soudce daného zastupujícího senátu, když soudci tohoto senátu jsou jak jeho předsedové, tak jeho členové.

V této souvislosti nezbyvá, než odkázat na recentní judikaturu Ústavního soudu (nález Ústavního soudu pod sp. zn. IV. ÚS 3011/20), z níž se k ústavně konformnímu pojetí řádného obsazení soudu mimo jiné podává, že:

*Již od počátku své rozhodovací činnosti klade Ústavní soud na dodržení uvedeného ústavního imperativu značný důraz [viz zejména nálezy ze dne 7. 7. 1994 sp. zn. I. ÚS 2/93 (N 37/1 SbNU 267) nebo ze dne 22. 2. 1996 sp. zn. III. ÚS 232/95 (N 15/5 SbNU 101)]; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>] a označuje jej za podstatný prvek dotváření soudcovské nezávislosti na straně jedné a pro účastníky řízení cennou záruku vyloučení libovůle při výběru soudců na straně druhé. I ve všech následných rozhodnutích přistoupil Ústavní soud k širšímu výkladu daného práva [srov. např. nález ze dne 17. 12. 1998 sp. zn. III. ÚS 200/98 (N 155/12 SbNU 423)]. Ad hoc rozdělování (a tedy i přerozdělování) soudních věcí je nutné systémově vyloučit [viz nález ze dne 22. 2. 1996 sp. zn. III. ÚS 232/95 (N 15/5 SbNU 101)]. **Pochybením tak není jen až prokazatelně nekalý výběr rozhodujícího soudce, ale již samotná aplikace pravidel, která takový výběr nevylučují.** Z pohledu trestního práva není zákaz uvedený v čl. 38 odst. 1 Listiny ve vztahu k chráněnému objektu (poskytnutí soudní ochrany nezávislým a nestranným soudem) deliktem pouze poruchovým, nýbrž rovněž ohrožovacím (obdobně bod 38 nálezu sp. zn. I. ÚS 2769/15).*

I přes tuto jeho povahu a relativně striktní znění daného ustanovení nejde podle judikatury Ústavního soudu o právo absolutní (neomezitelné). Do střetu s jeho dodržením se může dostat například požadavek na nestranného soudce (čl. 36 odst. 1 Listiny) nebo požadavek průběhu řízení bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny). To v určitých situacích umožňuje odněti

věci zákonnému soudci a jeho nahrazení soudcem jiným [k takové možnosti v trestním řízení srov. např. náleze ze dne 5. 2. 2019 sp. zn. IV. ÚS 4091/18 (N 22/92 SbNU 218)]. **Pro uplatnění výjimky ze striktního dodržení práva na zákonného soudce však musí existovat odůvodněný, přezkoumatelný a z hlediska ústavou chráněných hodnot relevantní důvod, který navíc musí obstát v tzv. testu proporcionality [viz např. náleze ze dne 13. 8. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 3/02 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.)] a respektovat rovněž zákonné požadavky na rozvrh práce, ze kterých je pro nynější případ třeba poukázat na § 42 odst. 2 zákona o soudech a soudcích, podle kterého rozvrhem práce pro příští kalendářní rok nebo změnou rozvrhu práce nesmí být dotčeno rozdělení věcí, a je-li to možné, ani zařazení soudců a přísedících do jednotlivých soudních oddělení, provedené před jejich účinností, s výjimkou případu, kdy nebyl ve věci učiněn žádný úkon nebo došlo-li ke zřízení nového soudního oddělení nebo jeho zrušení.**

Vzhledem k okolnostem posuzované věci, obsahu napadených rozhodnutí a vyjádření účastníků nynějšího řízení Ústavní soud k výše uvedenému teleologickému výkladu čl. 38 odst. 1 Listiny dodává, že pojem „zákonného soudce“ je třeba vykládat v kontextu uvedeného ustanovení a v něm použitých pojmů „soudu“ a „soudce“ jako na sobě vzájemně závislých. **Vždy tak půjde o konkrétní osoby povolané (a předem určené) k výkonu soudní moci v takovém soudním orgánu, který je podle zákona příslušný o věci rozhodnout. Konečně i § 120 odst. 1 písm. a) trestního řádu na prvním místě u rozsudku vyžaduje nejen uvedení označení „soudu“, ale i jmen a příjmení soudců, kteří se na rozhodnutí zúčastnili (viz k tomu námitku stěžovatele sub 25 a 47).**

Shora uvedené znamená, že podle čl. 38 odst. 1 Listiny není „zákonným soudcem“ každý orgán zmocněný zákonem k výkonu soudní moci, aniž by to nebylo současně vztáhnuto na konkrétní osoby, které jsou podle zákona povolány v něm tuto moc vykonávat. Bude-li proto o věci rozhodnuto pod stejnou „hlavičkou“ orgánu soudní moci, avšak s jinými soudci či soudcem, vyměněnými bez zákonného a legitimního důvodu (viz výše, a dále sub 47), či dokonce bez sdělení změny ve složení takového orgánu, bude to v rozporu s čl. 38 odst. 1 Listiny. Proti názoru, že všichni soudci zařazení např. do určitého senátu jsou zákonnými soudci v dané věci a lze je tedy „k zajištění jeho chodu“ volně zaměňovat bez překročení mezí čl. 38 odst. 1 Listiny, se Ústavní soud vymezil již ve své dřívější judikatuře (viz uvedený náleze sp. zn. I. ÚS 2769/15). Naopak změny formálních náležitostí řízení a rozhodování (např. změny spisových značek, označení senátů, převedení věci pod jiné soudní oddělení apod.) nebudou porušením čl. 38 odst. 1 Listiny, nedojde-li zároveň k nepřipustné výměně ve věci rozhodujících soudců.

Proto k výkladu pojmu „zákonný“ (soudce) podle čl. 38 odst. 1 Listiny nelze přistupovat ryze formálně a jeho naplnění odvozovat od pouhé skutečnosti, že soudce byl k věci (nově) přidělen (určen) na základě předem stanovených, veřejně dostupných a transparentních pravidel. Jak již bylo výše uvedeno, musí tato pravidla splňovat i jisté kvalitativní požadavky, jež jsou **garancí proti jejich účelovému zneužití k nelegitimnímu cíli, kterým je především ad hoc výběr soudců, ať již z jakýchkoliv důvodů. Uvedeného práva se tedy lze dovolávat nad rámec znění zákona či rozvrhu práce. Uvedená pravidla, od zákonné úrovně až po vydaný rozvrh práce, tak nemohou umožňovat ústavně nesouladnou diskreci (např. předsedy soudu nebo předsedy senátu) ohledně výběru rozhodujících soudců, a to ani v situacích, kdy je změna soudce nezbytná (např. z důvodu ukončení funkce člena senátu). Taková úprava totiž zvyšuje riziko zneužití postavení personálně rozhodující osoby, jakkoliv může třeba možnosti jeho libovůle významně omezovat (viz náleze sp. zn. I. ÚS 2769/15). I možnost neomezeně a nekontrolovaně vybrat tři rozhodující soudce ze čtyř možností je stále libovůlí, jakkoliv matematicky ne příliš významnou. Jak však ukazuje přinejmenším četnost odlišných stanovisek soudců Ústavního**

soudu a občasně případy tzv. justičního ping-pongu [viz např. nálezy ze dne 5. 2. 2019 sp. zn. IV. ÚS 4091/18 (N 22/92 SbNU 218) nebo ze dne 27. 7. 2021 sp. zn. Pl. ÚS 110/20, jimiž oběma bylo řešeno (ne)dodržení práva na zákonného soudce vrchním soudem], **nelze u výsledku řízení podceňovat vliv osobnosti byť i jediného konkrétního soudce, zvláště v takových otázkách, jakými jsou např. hodnocení věrohodnosti svědeckých výpovědí nebo výklad právních předpisů či dokonce soudcovské dotváření práva.**

To vše platí tím spíše v trestním řízení, v němž dochází k významným zásahům do základních práv a svobod dotčených osob. Za zvláště rizikový pak považuje Ústavní soud uvedený systém ve vztahu k soudcům-stážistům, kteří jsou k soudu (zpravidla vyššího stupně) přiřazeni na dobu určitou, s možností následného stálého přeložení v případě „osvědčení se“. Takový systém, posílený neomezenou možností přeřazování soudců při rozhodování v senátu, je podle Ústavního soudu problematický. **Ústavní soud tak považuje za nutné, aby i pro soudce stážisty platila předem daná a diskreci soudních funkcionářů vylučující pravidla přidělování konkrétních věcí.**

Ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny, které zakotvuje požadavky na vymezení příslušnosti orgánu soudní moci, je třeba vykládat tak, že současně vymezuje požadavky na osoby, které budou nezávisle a nestranně soudní moc v konkrétní věci vykonávat a které se tak budou také jevit. Pravidla pro jejich určení musí splňovat i kvalitativní požadavky vylučující jejich účelové zneužití k nelegitimnímu cíli, kterým je především ad hoc výběr soudců, ať již z jakýchkoliv důvodů. **Odnětí již přidělené věci musí být podle Ústavního soudu vždy až poslední z možností a musí se tak stát na základě předem daných, známých a transparentních pravidel vylučujících libovůli;** takovým důvodem nemůže být pouze potřeba zajištění „plynulého chodu“ orgánu soudní moci, popř. běžné nerovnoměrné zatížení jednotlivých soudců v již přidělených věcech, a to tím spíše, předvidá-li rozvrh práce příslušného soudu jiné řešení.

Běžné organizační obtíže spojené s nerovnoměrným zatížením jednotlivých soudců nemohou být důvodem k překročení mezí daných čl. 38 odst. 1 Listiny [srov. např. nálezy ze dne 1. 11. 2012 sp. zn. IV. ÚS 2053/12 (N 183/67 SbNU 219)]. Podobný postup by mohl obstát toliko ve výjimečné situaci, byl-li by např. konkrétní senát natolik zatížen nečekaným nápadem věcí, že by nebylo možné očekávat jejich rozhodnutí v přiměřené době (čl. 38 odst. 2 Listiny). Taková situace však podle zjištěných skutečností nenastala. Vrchní soud sice ve svém vyjádření uvedl, že k rozšíření senátu 3 To došlo z důvodu jeho „vytížení“, to však stěžejně odpovídá popsané extrémní situaci. Navíc není ze zjištěných skutečností zřejmé, z jakého důvodu nebylo možné řešit toto vytížení jinak, např. ustoupením od ústavně nechráněného principu specializace soudců nebo snížením „nápadu“ nově došlých věcí přetíženým soudcům. Zvolený postup v posuzované věci by tedy neobstál ani z hlediska principu proporcionality. **Odnětí již přidělené věci musí být podle Ústavního soudu vždy až poslední z možností a musí se odehrát na základě předem daných a transparentních pravidel vylučujících libovůli.** Ačkoliv ani takový postup není (např. za zvláštních okolností personálně malých soudů či specializovaných soudců) způsobilý úplně zabránit manipulacím s přidělováním a přerozdělováním věcí, považuje jej Ústavní soud za nutné minimum, navíc při hodnocení v podmínkách konkrétního (tedy nikoli „malého“) soudu.

Podle vyjádření k ústavní stížnosti považoval vrchní soud za zákonné soudce všechny čtyři členy senátu 3 To, což je výklad čl. 38 odst. 1 Listiny odporující výše uvedené judikatuře Ústavního soudu. Bez ohledu na možnost aprobování takového náhledu při prvotním přidělení věci je nutné jej striktně odmítnout při výměně rozhodujících soudců. Za zákonné soudce lze tak považovat pouze ty konkrétní osoby, kterým byla věc prvotně přidělena.

Jakákoliv změna v jejich složení musí být legitimně odůvodněna a provedena podle výše popsaných pravidel. Ani jeden z těchto předpokladů nebyl v dané věci splněn, neboť k výměně soudců došlo na základě neurčitěho oprávnění předsedy senátu měnit rozhodující soudce (v již přidělených věcech). Nadto lze legitimně zpochybňovat, že výše uvedené oprávnění předsedy senátu v rozvrhu práce, hovořící o „rozdělování spisů“, lze vztáhnout na „přerozdělení“ spisů, tedy výměnu soudců, kterým věc původně „napadla“. Důvodem pro výměnu soudců pak měl být „plynulý chod senátu“ (spočívající zřejmě v rovnoměrnějším vytižení jednotlivých členů), což však podle Ústavního soudu není legitimní (ústavně aprobovaný) důvod pro výměnu soudců u již přidělených věcí, nehledě na pravidla pro složení senátu 3 To, které vyplývala pro takový případ ze znění rozvrhu práce vrchního soudu na rok 2019, ať již od 1. 5. 2019, popř. od 1. 12. 2019 s tím, že v případě „nemoci nebo jiné překážky v práci“ zastupují soudci v pořadí ze senátu č. 4 a následně č. 8 (viz bod VII. v uvedených zněních rozvrhu práce).

Zčásti relevantní judikaturu Ústavního soudu se jeví i nález Ústavního soudu pod sp. zn. I.ÚS 2769/15, z něhož mimo jiné plyne, že:

Rozvrh práce musí obsahovat transparentní předem stanovená obecná pravidla pro určení konkrétního soudce nebo soudců v senátu, kteří ve věci budou rozhodovat, pravidla pro jejich zastupování v případě jejich důvodné krátkodobé absence či podjatosti i pravidla pro přerozdělování věcí pro případ dlouhodobé absence soudce. Tato pravidla se tedy vztahují na prvotní přidělení věci i na případné následné přerozdělení téže věci. Jen takový výklad § 41-45 ZSS je ústavněkonformní. Rozvrh práce tudíž nemůže rozhodnutí o přidělení či přerozdělení věci přenechat na soudním funkcionáři, neboť takové uspořádání ohrožuje nezávislost soudců a důvěru veřejnosti v soudní moc a zbavuje účastníky řízení účinné ochrany proti účelové manipulaci. Soudce, který byl povolán na základě takového rozhodnutí soudního funkcionáře, není zákonným soudcem ve smyslu čl. 38 odst. 1 Listiny. Vzhledem k absenci účinných záruk poskytovaných českým právním řádem proti zneužití diskrece předsedy soudu při přidělování a přerozdělování věci je takové přidělení či přerozdělení věci rovněž v rozporu s interní nezávislostí soudců, která je nedílnou komponentou práva na nezávislý a nestranný soud chráněného čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy a nespĺňuje požadavky stanovené právem na nezávislý a nestranný soud ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Současně mám za to, že před výše uvedenou aktuální judikaturou Ústavního soudu by neobstálo ani původní rozhodnutí odvolacího soudu ve věci ze dne 30. 6. 2020, když tato věc napadla Vrchnímu soudu v Praze dne 25. 2. 2020 a o odvolání rozhodoval mimo předsedy senátu JUDr. Luboše Vlasáka, členky senátu JUDr. Lenky Konopové, také člen senátu Mgr. Roman Drahný, který byl k VS v Praze přidělen na stáž až od 1. 4. 2020, tzn. nešlo o člena senátu 4 To z doby, kdy předmětná věc senátu napadla.

Použitelností těchto námitek poškozeným se obžaloba nezaobírala.

S pozdravem

JUDr. Adam Borgula, v. r.
státní zástupce

Za správnost vyhotovení:
Alena Kaněrová